

Covid-19 - Skyddsmask 90

Skyddsmask 90 andningsskydd – Användning och rengöring

Syfte

Säker hantering av Skyddsmask 90 (SM 90) i syfte att skydda användaren från smitta via luft, droppar och stänk, samt för att förhindra att smitta sker via andningsskyddet till omgivningen.

Omfattning

All hälso- och sjukvårdsverksamhet inom Region Norrbotten där SM 90 används som andningsskydd i samband med covid-19-vård.

Ansvarsfördelning

RKL har det övergripande ansvaret för rutinen.

Verksamhetschefer och enhetschefer ansvarar för att rutinen är känd och efterlevs.

Lagrum och styrande förutsättningar

FoHm. 2 April, 2020. Folkhälsomyndigheten. *Rekommendationer för handläggning och val av skyddsåtgärder mot covid-19 inom vård- och omsorg.* <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/r/rekommendationer-for-handlaggning/>

AFS 2020:2. Arbetsmiljöverket. *Särskilda bestämmelser om personlig skyddsutrustning med anledning av hotet från sjukdomen covid-19.* <https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/publikationer/foreskrifter/arbetsmiljoverkets-foreskrifter-omsarskilda-bestammelser-om-personlig-skyddsutrustning-med-anledning-av-sjukdomen-covid-19-afs-20202-foreskrifter/>

AFS 2018:4. Arbetsmiljöverket. *Smittrisker.* <https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/publikationer/foreskrifter/smittrisker-afs-20184/?hl=smittrisker%20afs>

SOFSF 2015:10. *Basal hygien i vård och omsorg.* <https://www.socialstyrelsen.se/regler-och-riktlinjer/foreskrifter-och-allmanna-rad/konsoliderade-foreskrifter/201510-om-basal-hygien-i-vard-och-omsorg/>

Region Norrbottens rutiner och beslut kring covid-19. <http://insidan.nll.se/Vardens-arbetsatt/Patientsakerhet-smittskydd-vardehygien/Vardhygien/nya-coronaviruset-covid-19/> och/eller direktiv/rekommendationer från statliga, överstatliga eller internationellt erkända organ.

Montering

När masken har långtidsförvarats är den försedd med ett formstöd. Formstödet har olika färg beroende på vilken storlek masken har. Innan användning monterar du masken enligt följande:

1. Kontrollera att masken inte har några skador.
2. Ta bort formstödet i ansiktsskyddet. Obs! Spara formstödet. (Masken är lånad från FMV och ska returneras i ursprungligt skick.)
3. Ta bort skyddslocket till ansiktsskyddets filtergånga. Obs! Spara skyddslocket.
4. Lossa platspropp och skruvlock från filtret. Obs! Spara plastproppen och skruvlocket då dessa behövs vid sanering.

5. Montera filtret och dra åt. Obs! Det är plastgångor så ta inte i för mycket.
6. Märk mask och förfilterhållare med ditt namn. Obs! Använd märklapp som kan plockas bort, inte permanentpenna, eftersom masken är lånad. Masken är avsedd för personligt bruk och ska inte blandas samman med någon annans.

Påtagning och tillpassning av mask

För bästa tillpassning ska skyddsmasken vara i rätt storlek, då uppnås en god tätning i tätningskanter och innermasken. Skyddsmasken finns i tre storlekar. Storlek 1 är störst, storlek 2 passar majoriteten (75 %) och storlek 3 är minst. Storleken på masken finns noterad med en siffra i pannan.

SM 90 fungerar att använda med kontaktlinser, men glasögonskalmar kan förhindra att masken sluter tätt. För utprovning av glasögoninsats, kontakta S4 i din lokala krisledningsgrupp.

1. Fatta skyddsmasken i de nedre remmarna till bandstället.
2. Placera hakan i maskens hakgrop.
3. Dra bandstället över huvudet.

4. Ta bort eventuellt hår från skyddsmaskens tätning mot ansiktet. Om hårfäste och/eller polisonger kommer in under tätningskanten bör en mindre storlek väljas.
5. Dra åt banden vid tinningarna (samtidigt som du lutar huvudet lite framåt-neråt).
6. Dra de övre banden så att bakkappan hamnar på baksidan av huvudet.
7. Dra åt de nedre banden.
8. Justera så att masken och bandstället sitter bekvämt. Dra inte åt banden för hårt då detta kan leda till tryck över huvudet.
9. Kontrollera att masken sitter tätt mot ansiktet genom att sätta handen eller ett plaststycke mot filtrets luftintag och dra ett djupt andetag. Då ska ett vakuum bildas och masken drar ihop sig och sluter tätt mot ditt ansikte. (Skägg och skäggstubbar kan försämra tätheten och reducera smittskyddet med upp till 100 procent)

[https://www.av.se/halsa-och-sakerhet/personlig-skyddsutrustning/forebyggande-att-valja-skyddsutrustning/andningsskydd/.](https://www.av.se/halsa-och-sakerhet/personlig-skyddsutrustning/forebyggande-att-valja-skyddsutrustning/andningsskydd/))

Avtagning och rengöring – Kortare avbrott i arbetet

1. Följ checklisten för avklädning och regional rutin för återanvändning och desinfektion av engångsvisir/engångsskyddsglasögon. Obs! Om möjligt ska masken tas av i förrum eller sluss utanför vårdrummet. Detta är särskilt viktigt då risk för aerosolsmitta föreligger, t.ex. på särskilda covid-avdelningar där intensiv- eller intermediär intensivvård ges.
2. Desinfektera händerna.
3. Ta på ett par nya engångshandskar.
4. Lossa de nedre banden. (Övriga spännen ska vara kvar i sina injusterade lägen.) Stoppa in tummarna under nedre banden och ta av masken genom att föra den uppåt och fram över ansiktet.
5. Placera masken på lämplig avlastningsyta. Filterdelen ska inte separeras från masken.
6. Täck inandningshålet på filtret med plastproppen för att undvika att få in fukt i filtret. Om proppen saknas använd silvertejp eller motsvarande.
7. Vid synligt spill eller smuts torka/gnugga bort detta med alkoholbaserad ytdesinfektion med tensid.
8. Desinfektera händerna och ta på ett par nya engångshandskar.
ELLER
Se till att som rutin, efter punkt 3, förbereda med att ta fram ett tillräckligt antal rengöringsdukar ur den stora förpackningen. (Rena engångshandskar krävs för att inte riskera att förpackningen kontamineras.)
9. Ta en Ethanol Disinfection engångsduk 70%, alternativt en torkduk/papper indränkt med etanol minst 60%, eller en torkduk/papper indränkt med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid, och torka av UTSIDAN av masken, filtret och banden. Torka även av avlastningsytan.

10. Ta av engångshandskarna, desinfektera händerna och ta på nya engångshandskar.
11. Ta en ny Ethanol Disinfection engångsduk 70%, alternativt en torkduk/papper indränkt med etanol minst 60%, eller en torkduk/papper indränkt med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid, och torka av INSIDAN av masken.
12. Häng upp masken på avsedd krok (desinfektera innan) och låt lufttorka under rasten.
13. Desinfektera avlastningsytan.
14. Ta av engångshandskarna och desinfektera händerna.

Avtagning och rengöring – Efter arbetspassets slut

1. Följ checklistan för avklädning och regional rutin för återanvändning och desinfektion av engångsvisir/engångsskyddsglasögon. Obs! Om möjligt ska masken tas av i förrum eller sluss utanför vårdrummet. Detta är särskilt viktigt då risk för aerosolsmitta föreligger, t.ex. på särskilda Covid-avdelningar där intensiv- eller intermediär intensivvård ges.
2. Desinfektera händerna.
3. Ta på ett par nya engångshandskar.
4. Lossa de nedre banden. Stoppa in tummarna under nedre banden och ta av masken genom att föra den uppåt och fram över ansiktet.
5. Placera masken på lämplig avlastningsyta. Filterdelen ska inte separeras från masken.
6. Täck inandningshålet på filtret med plastproppen för att undvika att få in fukt i filtret. Om proppen saknas använd silvertejp eller motsvarande.
7. Vid synligt spill eller smuts torka/gnugga bort detta med alkoholbaserad ytdesinfektion med tensid.
8. Ta av engångshandskarna, desinfektera händerna och ta på ett par nya engångshandskar.
ELLER
Se till att som rutin, efter punkt 3, förbereda med att ta fram ett tillräckligt antal rengöringsdukar ur den stora förpackningen. (Rena engångshandskar krävs för att inte riskera att förpackningen kontamineras.)
9. Ta en Ethanol Disinfection engångsduk 70%, alternativt en torkduk/papper indränkt med etanol minst 60%, eller en torkduk/papper indränkt med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid, och torka/blöt banden flödigt och jämnt. Torka av mask och filter UTVÄNDIGT, flödigt och jämnt. Var särskilt noga med ytorna vid den gula inandnings- och utandningsventilen. Torka även av avlastningsytan.
10. Ta av engångshandskarna, desinfektera händerna och ta på nya engångshandskar.

11. Ta en ny Ethanol Disinfection engångsduk 70%, alternativt en torkduk/papper indränkt med etanol minst 60%, eller en torkduk/papper indränkt med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid, och torka av INSIDAN av masken.
12. Låt masken lufttorka tills spriten dunstat helt.
13. Masken kan förvaras i påse, som gärna får vara perforerad, eller i desinfekterad plastlåda. Är förvaringen tät, se till att masken är helt torr innan den läggs ned. Påsar och/eller låda ska vara märkta med namn.
14. Desinfektera avlastningsytan.
15. Ta av engångshandskarna och desinfektera händerna.

Exakt skyddstid för filtret beror på miljön man verkar i. Beträffande användning i sjukvårdsmiljö kommer SARS-CoV-2 virus (smittämne för covid-19) inte begränsa filtrets skyddstid så länge filtret hanteras korrekt och inte utsätts för invändig väta. Filtret ska dock bytas om det är skadat eller andningsmotståndet är högt. Förbrukat filter ska hanteras som smittförande material.

Rutinens framtagande

Rutinen är framtagen i samråd mellan Företagshälsan, Service och Vårdhygien, och baseras på instruktioner från tillverkaren.

Referenser

Försvarsmakten. Instruktionsbok skyddsmask 90

<https://www.forsvarsmakten.se/sv/information-och-fakta/materiel-och-teknik/cbrn-materiel/skyddsmask-90/>

MSB. Rutiner för förenklat tillpassningsförfarande

<https://www.msb.se/siteassets/dokument/aktuellt/pagaende-handelser-och-insats/coronaviruset---covid-19/raddningstjanststod/tillpassa-anvanda-skyddsmask-90-covid-19.pdf>